

Valtuustoaloite koulumummo- ja kouluvaaritoiminnan käyttöönotosta Kuopiossa

Lapsen oikeuksien sopimuksessa, jonka myös Suomi on ratifioinut, on kirjattu, että lasta ei saa syrjiä ominaisuuksiensa vuoksi, lapsen kehitykselle on taattava mahdollisimman hyvät edellytykset ja että lasten koulutuksen pyrkimys on auttaa lasta kehittymään täyteen mittaansa. Kuopion kaupunki on hyvällä matkalla kohti UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -statusta, ja lapsen oikeuksien toteutuminen on yksi keskeisistä asioista tässä työssä.

Kouluterveyskyselyn 2023 mukaan kiusaamisen kokemukset ovat lisääntyneet Kuopion kouluissa. Saman kyselyn mukaan 39 prosenttia 4. ja 5. luokkalaisista kokee, että opettajat ovat usein kiinnostuneita, mitä oppilaille kuuluu. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen riittämättömyys, toimimattomuus ja epätasaisuus ovat olleet jo vuosia keskeinen haaste perusopetuksessa.

Ihmiset elävät nykyisin aiempaa pidempään ja ikäihmisten osuus väestöstä kasvaa. On tärkeää edistää toimintatapoja, joilla ikäihmiset saadaan aktivoitua osaksi ympäröivää yhteisöä. Osallisuuden tunne ja ajatus siitä, että voi tehdä jotain merkityksellistä, on tutkimusten mukaan merkittävä tekijä hyvinvoinnin kokemuksessa. Lisäksi on yhä yleisempää, että isovanhemmat ja lapsenlapset asuvat eri paikkakunnilla, eivätkä lapset ja ikäihmiset pääse arkisesti kokemaan toistensa läsnäoloa.

Koulumummo- ja kouluvaaritoiminnassa kouluilla käy vapaaehtoisia ikäihmisiä säännöllisesti auttamassa oppilaita luokissa sekä tukemassa koulurauhaa. Mallista on erilaisia variaatioita käytössä ympäri Suomen: toisissa toimintaa ohjataan kuntatasolla, toisissa toiminta on kouluvetoista ja toisaalla toimintaa koordinoi sovitusti yhdistys, jolla on kokemusta vapaaehtoistyön koordinoinnista. Oleellista on, että toimintaa varten on luotu kuntatasoiset periaatteet, joiden pohjalta kouluarkeen saadaan aktivoitua koulumummoja ja kouluvaareja.

Toiminnan ytimessä on oppilaiden tukeminen ja auttaminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja ikäihmisten merkityksellisyys tunteen vaaliminen. Toiminta on parhaimmillaan win-win-win-win -tilanne, jossa ikäihmiset, lapset, koulu ja kaupunki kaikki hyötyvät. Toimintaa raamittamaan ja sen käyttöönottoa vauhdittamaan olisi tärkeä luoda malli, jolla luodaan kouluille yhdenvertaiset edellytykset toimia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kuopion kaupungin kasvun ja oppimisen palvelualue luo periaatteet sekä mahdollistaa koulumummo- ja kouluvaaritoiminnan käyttöönoton Kuopion kaikissa kouluissa.

Saara Karkulahti

Kuopion kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen varajäsen
Savonia-ammattikorkeakoulun hallituksen puheenjohtaja

Allekirjoitukset

1. Saara Karkulahti
2. Teemu Soini
3. Teija Savolainen-Lipponen
4. Leila Savolainen
5. Vuokko Hämäläinen
6. Aleks Eskelinen
7. Henna-Riikka Pitkänen
8. Saara Karkulahti
9. Markku Rossi

10. Rauno Taskinen
11. Tuula Savolainen
12. Iris Asikainen
13. Mika Wallius
14. Soile Sirkka
15. Maigi Kuutsa
16. Tapio Tolppanen
17. Jarmo Nykänen
18. Björn Cederberg
19. Harri Auvinen
20. Kari Loponen